

Specijalizirana medijacija za intelektualno vlasništvo

Pametno rješenje za pametnu imovinu

Specijalizirana Lista medijatora u području prava intelektualnog vlasništva razvija se kao rezultat suradnje HUM-a i Hrvatske komore patentnih zastupnika i zastupnika za žigove, s ciljem stvaranja vremenski i troškovno učinkovite opcije alternativnog rješavanja sporova. Ova inicijativa prepoznaje specifične potrebe kreativnih i inovativnih industrija za stručnom podrškom u rješavanju i prevladavanju kompleksnih situacija iz područja intelektualnog vlasništva. Time smo stali uz bok europskim trendovima i već više od 10 godina prisutnoj intenzivnoj praksi ovakvog načina rješavanja sporova iz ovog područja.

Intelektualno vlasništvo danas predstavlja jedan od najvažnijih aspekata djelovanja i poslovanja bilo kojeg poduzetnika. Upravo zato, kada dođe do spora, način na koji se takav spor rješava može imati dugoročne posljedice na poslovanje, ugled i tržišnu poziciju poduzetnika. Stoga i način rješavanja takvih sporova treba biti strateški promišljen. U tom kontekstu, **specijalizirana medijacija** nudi niz prednosti u odnosu na klasične sudske postupke ili opće oblike alternativnog rješavanja sporova te predstavlja efikasan, povjerljiv i poslovno orijentiran način rješavanja sporova.

Zašto je specijalizirana medijacija u području prava intelektualnog vlasništva ključna za uspješno rješavanje sporova?

Nekoliko je razloga tome.

1. Stručnost u složenoj pravnoj i tehničkoj materiji:

Kod sporova iz ovog područja u pravilu je riječ o **složenosti materije** koja uključuje i **tehnički i pravno kompleksne aspekte** poput patenata, autorskih i srodnih prava, žigova, industrijskog dizajna, zemljopisnih oznaka, topografija poluvodiča, poslovnih tajni, know-how-a. Specijalizirani medijator koji poznaje zakonodavni okvir i tehničku materiju (*primjerice tehnologije patenta ili funkcionalnosti softverskog rješenja*), može jasno razumjeti pozicije stranaka i pomoći im u učinkovitijem komuniciranju, a što omogućuje učinkovitije vođenje procesa.

2. Brzina i učinkovitost:

Poznato je da sudski postupci mogu trajati godinama i uzrokovati velike financijske i reputacijske troškove. Obzirom na vrijednost i često hitnu prirodu sporova iz ovog područja, iznimno je važno doći do rješenja u što je moguće kraćem roku. Medijatori s iskustvom u tom području **lakše i učinkovitije** prepoznaju ključna pitanja od značaja za takva rješenja, bez gubljenja vremena na "prevođenje" osnovnih pojmova, te stoga mogu **brže** usmjeriti stranke prema dogovoru, u rokovima od svega nekoliko tjedana ili mjeseci.

Brža reakcija znači i bržu zaštitu tržišne pozicije, što je presudno u brzo mijenjajućim industrijama poput primjerice IT tehnologija, medija, dizajna.

3. Očuvanje i razvoj poslovnih odnosa:

Stranke u sporovima iz ovog područja često dolaze iz iste industrije ili već imaju poslovne odnose. Medijacija s osobom koja razumije kontekst industrije pomaže očuvati te odnose kroz manje konfrontacijski i više suradnički pristup. Za razliku od sudskih procesa, koji često dodatno produbljuju sukobe, medijacija teži izgradnji **koegzistirajuće atmosfere**. Kod ovakvih sporova, osobito između partnera, konkurenata ili suradnika, očuvanje odnosa može biti presudno za buduće projekte.

Specijalizirani medijator zna prepoznati gdje postoji prostor za iznalaženje rješenja, pa čak i za daljnju suradnju, što je teško postići kroz rigidne sudske okvire.

4. Prilagodba specifičnim interesima stranaka:

Jedna od najvećih prednosti medijacije je njena **fleksibilnost** – strane mogu dogovoriti rješenja koja sud iz strogo formalnih razloga, ne bi mogao izreći. Specijalizirani medijatori razumiju potrebe tržišta i poslovne ciljeve – poput zaštite brenda, kontinuiteta poslovanja ili monetizacije tj. komercijalizacije prava. Specijalizirani medijator može predložiti kreativna i praktična rješenja prilagođena stvarnim interesima stranaka.

5. Povjerljivost i zaštita poslovnih tajni:

U mnogim sporovima iz područja intelektualnog vlasništva, ključno je zaštititi informacije koje nisu javno dostupne – bilo da je riječ o prototipovima, poslovnim strategijama ili algoritmima. Medijacija se odvija **u potpunoj povjerljivosti**, bez javnih ročišta ili zapisnika koji postaju javni dokumenti. Strane u postupku mogu u odnosu na medijatora otvoreno razgovarati o npr. tehničkih rješenjima bez straha i rizika da takve osjetljive informacije postanu lako dostupne. Specijalizirani medijatori dodatno razumiju važnost zaštite povjerljivih informacija te vode proces s posebnom pažnjom čuvanja povjerljivosti takvih podataka.

Medijacija u praksi: Primjena u prekograničnom IP sporu

Sve je krenulo iz niza međusobnog optuživanja za povredu prava intelektualnog vlasništva, iako su obje strane (pravne osobe sa sjedištem u različitim zemljama unutar EU) tvrdile jedna drugoj da takva povreda ne postoji. Kulminiralo je podnošenjem prigovora na podnesenu prijavu za registraciju EU žiga. Obje strane, iako nisu u direktnoj tržišnoj utakmici, su pristale na medijaciju kao način rješavanja prijepora. Između ostalog, medijator je prepoznao složenost tehnološkog procesa kod obje stranke kao i prostor za zajedničku koegzistenciju, te dodatno unaprjeđenje njihovih proizvoda. U konačnici, upravo na inicijativu medijatora koji je prepoznao takvu mogućnost, stranke su u konačnici sklopile tzv. *cross-licensing* ugovor, temeljem kojeg su jedna drugoj dozvolile korištenje određenih tehničkih, patentiranih rješenja, te ujedno i uredile način korištenja vlastitih žigova u smislu ko-egzistiranja

na tržištu. Iz jednog krajnjeg nepovjerenja, rezultat je u konačnici bio neočekivana poslovna suradnja.

Zaključak: "Pametno rješenje za pametnu imovinu!"

Intelektualno vlasništvo je vrlo često srce poslovanja i ona "nevidljiva", u svojoj biti nematerijalna imovina koja nosi najveću vrijednost poslovanja. Stoga i briga oko takve imovine nastale kao rezultat ljudske inovativnosti, kreativnosti i visoko vrijednih znanja, zasluži jednakovrijedno promišljanje o načinu rješavanja problema koji na bilo koji način ugrožavaju ili umanjuju vrijednost takve imovine.

Upravo izborom ovakve specijalizirane medijacije moguće je postići kvalitetnu zaštitu vrijednosti takve imovine, te izbjeći sve rizike i poteškoće koje neupitno svaki sudski postupak nosi. A time pokazujemo da pametnim izborom, možemo postići pametno rješenje postojećeg problema.

Autorica: **Albina Dlačić**, odvjetnica, medijatorica, članica HUM-a i Hrvatske komore patentnih zastupnika i zastupnika za žigove